RIKSADVOKATEN

Jan Harsem / Verdialliansen

Deres referanse:	Vår referanse:	Dato:
	22/1109 - 6 / ABS021	28.06.2024

Straffeloven og Nasjonal faglig retningslinje for helsetjenestetilbud til personer med kjønnsinkongruens

Det vises til Deres brev 13. april 2024 angående Nasjonal faglig retningslinje for helsetjenestetilbud til personer med kjønnsinkongruens, og bestemmelser i straffeloven. Brevet er også adressert til flere departementer og Statens helsetilsyn. I avslutningen av brevet er riksadvokaten bedt om å vurdere "de strafferettslige aspektene ved […] henvendelsen".

Slik en forstår henvendelsen, er Verdialliansen av det syn at den nevnte nasjonale faglige retningslinjen ikke er forsvarlig, fordi det etter alliansens syn ikke kan dokumenteres at retningslinjen er i tråd med bestemmelsene i spesialisthelsetjenesteloven § 7-3 og helse- og omsorgstjenesteloven § 12-5. Inngrep som besluttes med utgangspunkt i den nasjonale faglige retningslinjen er derfor, etter alliansens syn, ikke nødvendigvis legitime medisinske inngrep. Med dette utgangspunktet argumenterer alliansen for at handlinger som gjøres overfor pasientene i den sammenheng, kan rammes av bestemmelser i straffeloven som verner mot integritetskrenkelser, herunder kjønnslemlestelse.

I forlengelsen av dette hevder Verdialliansen at forbudet mot såkalt konverteringsterapi står i konflikt med plikten til å avverge straffbare forhold etter straffeloven § 196, dersom det er tale om å avverge inngrep som baserer seg på den nasjonale faglige retningslinjen.

Etter riksadvokatens syn gjelder skrivet hovedsakelig spørsmål knyttet til den nasjonale faglige retningslinjen som ikke faller inn under riksadvokatens primære ansvarsområde. De strafferettslige problemstillingene som er reist i skrivet, er av en mer avledet og sekundær art i relasjon til dette. Riksadvokaten finner derfor ikke grunn til å kommentere alle enkeltheter i skrivet, som er på 32 sider.

Spørsmål om hvorvidt helsehjelp har vært i tråd med helserettens krav om forsvarlighet kan være av betydning i saker der det er spørsmål om straffansvar etter helsepersonelloven § 67. Anvendelse av andre straffebestemmelser på helsehjelp som ikke har vært forsvarlig, vil i

Postadresse:
Postboks 2102 Vika
0125 OSLO

Kontoradresse:
Grev Wedels plass 9, 0151 Oslo

Telefon:
22 47 78 50

E-post:
postmottak.riks@riksadvokaten.no

alminnelighet bare være aktuelt ved de mest alvorlige forhold, se riksadvokatens rundskriv nr. 3/2017 punkt II,5. På generelt grunnlag gjøres det for ordens skyld oppmerksom på at rundskrivet ikke er oppdatert i lys av enkelte senere lovendringer.

Runar Torgersen
førstestatsadvokat

Alf Butenschøn Skre
statsadvokat

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur